

/ GRANSKNING

“Du får inte säga det” – se när organisationen Svensk torv ifrågasätter Uppdrag gransknings reporters ordval. Foto: SVT

Lobbyorganisation vill att torv ska beskrivas som klimatnyttig – påverkade svensk myndighet

UPPDATERAD 13 OKTOBER 2021 PUBLICERAD 12 OKTOBER 2021

UPPDRAG GRANSKNING · Den svenska torvbranschen är hotad. Klimatfarlig energitorv är inte längre lönsam och organisationen Svensk torv kämpar för branschens överlevnad. De vill att torv ska beskrivas som mer klimatnyttig – och Uppdrag granskning kan visa att de genom att komma med ett påstående som inte stämmer påverkat en svensk myndighet att ändra sin beskrivning av torven.

Torv har länge använts för att elda med i fjärrvärmeverk. Den kallas då energitorv och släpper ut mer koldioxid per utvunnen kilowattimme än både olja och stenkol.

På grund av en kraftig prisökning inom EU:s handel med utsläppsrätter är den inte längre lönsam att använda. Istället [riktar branschen in sig på odlingstorv](#) – det vill säga blomjord som består av torv.

Men även odlingstorven är en klimatbov. Den släpper ut lika mycket koldioxid som energitorv, men under längre tid. Efter tio år har all koldioxid från torven läckt ut i atmosfären.

Vill ändra hur vi pratar om torv

I flera hundra år har man pratat om att bryta torv. Det vill bransch- och lobbyorganisationen Svensk torv ändra på. De vill istället att myndigheter – och journalister – ska använda ord som "skörda" eller "producera" och att torven ska beskrivas som mer klimatnyttig.

– Folk ser negativt på det, att man bryter ut någonting ur backen. I och för sig producerar vi någonting ur backen. Men många bland allmänheten förknippar fortfarande det här med att man bryter någonting med att det blir ungefär som ett dagbrott efteråt. Det har negativ klang, säger Rita Larsson, vice ordförande för Svensk torv.

Fick myndighet att ändra beskrivning

Naturvårdsverkets hållning är att det bästa för klimatet är att torven blir orörd – att de utdikade våtmarker där torven ligger ska dikas igen och återställas. Det skulle [bromsa klimatutsläppen](#) och är enligt FN:s klimatpanel en av de snabbaste klimatåtgärder som går att göra.

Men Svensk torv har fått en annan svensk myndighet att ändra sin beskrivning av torven, genom att säga att Naturvårdsverket ändrat sig – något som inte stämmer.

I mejl som Uppdrag granskning tagit del av framgår det att Svensk torv uppger för Statistiska centralbyrån att Naturvårdsverket ändrat sin beskrivning till att "skörda" torv.

Det är en felaktig uppgift – men får till följd att Statistiska centralbyrån i sin tur ändrar i sina texter och byter ut ordet "bryta" till "skörda". I efterhand svarar SCB att de använt både

”skörda” och ”bryta” och att det kan finnas ett behov att utreda vad som är rätt.

Svensk torv säger till Uppdrag granskning att de uppfattat det som att Naturvårdsverket skulle ändra sin beskrivning och vidhåller att ”bryta” är fel ord.

”Det som lobbyister ska göra”

Mikael Ottosson är biträdande professor i företagsekonomi vid Linköpings universitet och har fördjupat sig i hur företag försöker framstå som miljövänliga och hållbara i sin marknadsföring.

– Om jag hade arbetat med den typen av frågor så hade jag också naturligtvis försökt styra och påverka samhällsdebatten. Det är väl det lobbyister ska ägna sig åt om man sköter sitt jobb på ett bra sätt, säger han.

Hur kan man som konsument veta om det är rätt att säga bryta eller skörda torv?

– Jag tänker att det är omöjligt. Men förväntan från allmänheten tror jag är att myndigheterna ska vara opartiska och objektiva och använda sig av de vedertagna begreppen som finns på området.

MISSA INTE UPPDRAG GRANSKNING

Reportaget ”Klimatbov i ny förpackning” finns på [SVT Play](#).

TORV OCH KOLDIOXIDUTSLÄPP

- Torv är växtdelar som legat i kärr och våtmarker under tusentals år och består till ungefär hälften av kol.
- I utdikade, torrlagda, våtmarker kommer syre åt den kolrika torven som då börjar släppa ut koldioxid. I dag står utdikade våtmarker för 20 procent av Sveriges koldioxidutsläpp. Mest används markerna för åker- och skogsbruk. Endast en liten del av arealen används i dag för torvbrytning.
- Torv har länge använts som bränsle i fjärrvärmeverk. När torv eldas släpper den ut mer koldioxid per utvunnen kilowattimme än både olja och stenkol.
- Utsläppen från så kallad odlingstorv, blomjord som består av torv, tar längre tid – men efter tio år har all koldioxid från torven läckt ut i atmosfären.
- Att återställa utdikade våtmarker, genom att gräva igen diken så att markerna blir vattenfyllda, skulle bromsa utsläppen. FN:s klimatpanel har slagit fast att det är en av de snabbaste klimatåtgärder som går att göra.

RELATERAT

Klimatfarlig blomjord slår rekord i Sverige

12 oktober 2021

Här slutade de med torven som bränsle: "Inte mött några utmaningar"

12 oktober 2021

Höll på att fälla regeringen – nu flyttar verksamheten till Sverige

12 oktober 2021

- ✉ **Malin Crona** (malin.crona@svt.se)
- ✉ **Lisa Svensson** (lisa.svensson.1@svt.se)
- ✉ **Karin Mattisson** (karin.mattisson@svt.se)
- ✉ **Hans Peterson Hammer** (hans.peterson.hammer@svt.se)
- ✉ **David Lindahl** (david.lindahl@svt.se)

Uppdaterad 13 oktober 2021 kl 15:01

Publicerad 12 oktober 2021 kl 19:55

- ✉ Hittat språk- eller faktafel i texten?

Lokal. Lättanvänd. Opartisk. Ladda ner appen nu!

SÅ ARBETAR VI

SVT:s nyheter ska stå för saklighet och opartiskhet. Det vi publicerar ska vara sant och relevant. Vid akuta nyhetslägen kan det vara svårt att få alla fakta bekräftade, då ska vi berätta vad vi vet – och inte vet. [Läs mer](#)

MER OM: KLIMAT

Näringsdepartementet: "Det finns redan pengar till klimatanpassning"

Klimatstöd till Sametinget inte aktuellt

När katastrof blir vardag – hur gör man då?

- Kör ut mat till renarna varje dag, hoppas på nytt ersättningssystem.
-

Då kommer det regna mer än det snöar på Arktis

Ny studie: Kan inträffa 20 år tidigare än vad forskare tidigare trott

---

JUST NU   SENASTE NYTT OM CORONAVIRUSET
